Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлеге башкарма комитеты

Карар

№ 19 2015 елның 21нче декабре

2030 елга кадәрге чорга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлеген су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын раслау турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, «Су белән тәэмин итү һәм су чыгару турында»2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль законга ярашлы. «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары турында» РФ Хөкүмәтенең 2013 елның 5 сентябрендәге 782 номерлы карары белән Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлеге башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. 2030 елга кадәрге чорга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлеген су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызуның кушымталы схемасын расларга.

3. Әлеге карарны Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга http://aksubaevo.tatar.ru Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлегенең мәгълүмати стендларында да.

4.Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Яңа Кармәт авыл җирлеге
башкарма комитеты җитәкчесе: И. Р. Шакиров

Яңа Кармәт уртак предприятиесе башкарма комитетының 21.12.2015 ел 1 номерлы карары белән расланга

ТР Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлеген су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасы

Яңа Кармәт авылы 2015 ел

Эчтәлек

Паспорт схемасы……………………………………………………………………4
Кереш ……………………………………………………………………………6
1 нче бүлек. Су белән тәэмин итү схемасы ……………………………7
1.1 климат шартлары …………………………………………………………7
1.1.1 Яңа Кармәт авыл җирлегенең су белән тәэмин итү системасы структурасын тасвирлау ………………………………………………………… 8
1.1.2 су белән тәэмин итү системаларының эшләвен тасвирлау ...10
1.1.3 су ресурсларының торышы ………………………………………11
1.2 су кулланунын булган баланслары ………………………………13
1.3 су белән тәэмин итү өлкәсендә коммуналь ресурсларны перспективалы куллану ……………………………………………………………15
1.4 су белән тәэмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча тәкъдимнәр ……………18
1.5. үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә капиталь кертемнәрне бәяләү …………………………………………………………………18
2 нче бүлек. Суны чистарту схемасы ……………………………………20
2.1 Яңа Кармәт авыл җирлегенең су чыгару өлкәсендәге гамәлдәге урыны ……………………………………………………………………………20
2.2 проект тәкъдимнәре ………………………………………………………20
Кушымта ……………………………………………………………………21

Яңа Кармәт авыл җирлеген су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасы паспорты

Исем	Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлеген су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасы.
Проект инициаторы (муниципаль заказчы).	Яңа Кармәт авыл җирлеге башкарма комитеты.
Объектның урнашу урыны	Россия, Татарстан Республикасы, Аксубай районы, Яңа Кармәт авылы
Схеманы эшләү өчен норматив-хокукый база.	-07.12.2011 елгы 416-ФЗ номерлы Федераль закон (ред. 30.12.2012) су белән тәэмин итү һәм су чыгару турында СП 31.13330.2012 су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар СНиП 2.04.02 актуальләштерелгән редакциясе.-84* Россия Федерациясе Төбәкләр үсеше министрлыгының 2011 елның 29 декабрендәге 635/14 номерлы боерыгы; СП 32.13330.2012 Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар. СНиПның актуальләштерелгән редакциясе 2.04.03-85* Россия Федерациясе Төбәкләр үсеше министрлыгының (Россия Төбәкләр министрлыгы) 2011 елның 29 декабрендәге 635/11 номерлы боерыгы белән расланган һәм 2013 елның 01 гыйнварыннан гамәлгә кертелгән; СП 10.13130.2009 янгынга каршы саклану системасы. Эчке янгынга каршы сууткәргеч. Янгын куркынычсызлыгы таләпләре"; СП 8.13130.2009 янгынга каршы системалар яклау. Тышкы янгын чыганаклары су белән тәэмин итү. Янгын куркынычсызлыгы таләпләре. Яңа Кармәт авыл җирлегенең генераль планы, авыл җирлеге Советының 2012 елның 18 декабрендәге 12 номерлы карары белән расланган
Схеманың максатлары	- 2025 елга кадәр булган чорда булган һәм яңа торак фонды төзелеше өчен үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын үстерү. - коммуналь продукция җитештерү күләмен арттыру, аерым алганда, хезмәт күрсәтү сыйфатын күтәргәндә су белән тәэмин итү буенча хезмәтләр күрсәтү, шулай ук гамәлдәге бәя сәясәтен саклау; - су белән тәэмин итү системаларының эшен яхшырту; - эчә торган суның сыйфатын яхшырту.- эчә торган суның сыйфатын яхшырту.

Максатларга ирешү ысулы	- булган су алу узелларын реконструкцияләү; Яңа Кармәт авыл җирлеген даими су белән тәэмин итү мөмкинлеген тәэмин итүче магистраль су үткәргечләр челтәре төзү; - исәпкә алу приборларын урнаштыру; - шәхси торак йортларны локаль чистарту корылмалары белән җиһазландыру; - терлекчелек предприятиеләрендә локаль чистарту корылмалары төзү; - әйләнә-тирә мохиткә зарарлы йогынтының кимүе.
Схеманы гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	Схема 2014-2030 елларда гамәлгә ашырылачак. Проектта 2 этап билгеләнә, аларның һәрберсендә коммуналь инфраструктураның җитештерү куәтләрен реконструкцияләү планлаштырыла.
Схема чараларын гамәлгә ашырудан көтелгән нәтиҗәләр	1. Торак пунктның заманча коммуналь инфраструктурасын булдыру. 2. Коммуналь хезмәтләр күрсәтүнең сыйфатын күтәрү. 3. Су белән тәэмин итү объектларының тузганлык дәрәҗәсен киметү. 4. Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлеге территориясендә экологик хәлнең яхшыруы. 5. Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу объектларын модернизацияләү һәм төзү проектларын финанслау максатыннан бюджеттан тыш чыганаклар (шул исәптән шәхси инвесторлар, кредит һәм гражданнарның шәхси акчалары) акчаларын җәлеп итү өчен уңай шартлар тудыру. 6. Яңа төзелә торган торак фонды һәм җитештерү, рекреацион һәм социаль-мәдәни билгеләнештәге объектлар өчен билгеләнгән җир кишәрлекләрен су белән тәэмин итү челтәрләре белән тәэмин итү.
Инвестицион программаның үтәлешен контрольдә тоту	Оператив контрольне Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлеге башлыгы башкара.

Кереш

2030 елга кадәрге чорга Яңа Кармәт авыл җирлеген су белән тәэмин итү һәм су чыгару схемасы түбәндәге документлар нигезендә эшләнгән:

- Территориаль планлаштыру схемалары;

Шулай ук Федераль закон таләпләренә ярашлы рәвештә

07.12.2011 N416-ФЗ (ред.30.12.2012) су белән тәэмин итү һәм су чыгару турында.

Схема үз эченә су белән тәэмин итү һәм су чыгару системаларын булдыру буенча беренче чираттагы чараларны ала, бу системаларның ышанычлылыгын арттыруга юнәлдерелгән, шулай ук кешеләрнең яшәү өчен куркынычсыз һәм уңайлы шартлар.

Су белән тәэмин итү һәм су чыгару схемасы үз эченә ала:

үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү һәм су чыгару системаларын үстерүнең төп юнәлешләре, принциплары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре;

торак пункт үсешен исәпкә алып, 10 елдан да ким булмаган вакытка эчәрлек, техник су куллануның фаразланган балансы;

Үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән су белән тәэмин итү зоналары (су белән тәэмин итү үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән, салкын су белән тәэмин итү системаларын кулланып башкарыла торган территорияләр) һәм үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары Исемлеге;

үзәкләштерелгән салкын су белән тәэмин итү системалары объектларын урнаштыру планлаштырылган карталар (схемалар);

үзәкләштерелгән салкын су белән тәэмин итү системалары объектларын урнаштыруның планлаштырылган зоналары чикләре;

су белән тәэмин итү һәм су чыгару схемаларын этаплар буенча бүлү буенча төп чаралар исемлеге, шул исәптән бу чараларның техник нигезләмәләре һәм аларны гамәлгә ашыру бәясен бәяләү.

Чаралар коммуналь инфраструктура системасының түбәндәге объектларын үз эченә ала:

1) су белән тәэмин итү:

су белән тәэмин итү челтәрләре;

су алу.

2) суны чистарту:

- торак төзелеш зонасында шәхси торак йортларны җиһазландыру

локаль чистарту корылмалары (ЛОС);

Терлекчелек комплексларының ЛОС-агынтылары.

1 нче бүлек.

Су белән тәэмин итү схемасы

1.1 климат шартлары

Авыл җирлеге территориясе урман-үсемлек зонасына керә. Хуҗалык урнашкан зонаның климаты уртача-континенталь, уртача еллык һава температурасы + 2,7*, уртача еллык явым – төшем 420 мм.Гидрографиясе Кармәт һәм Шәрбән елгалары белән күрсәтелә. 600 мең м3 күләмендәге 1 буа бар. Кечкенә күлләр һәм буалар бар, су халыкның һәм терлекчелекнең көнкүреш ихтыяҗлары өчен, шулай ук янгын куркынычсызлыгы өчен кулланыла. Җилләр көньяк-көнбатыштан өстенлек итә. Рельефы дулкынлы, урыны биек. Озынлыгы төньяктан көньякка 14 км һәм көнбатыштан көнчыгышка 16 км

Климаты уртача континентальлек белән характерлана: кыш уртача салкын, җәй җылы һәм җитәрлек дымлы түгел, яз кыска, җылы үсә, көз йомшак, озакка сузыла. Климатның үзенчәлекле билгеләре булып: температураның зур үзгәреше, еш эреүе тора. Еллар буенча тигезсез явым-төшем кайвакыт корылыкка китерә.

Климаты уртача континенталь. Ул җылы дымлы җәй (июль аенда уртача һава температурасы 18,6 градус) һәм уртача салкын кыш белән характерлана. (40 -. 70 см)

Урман җирләре 595 га (район мәйданының 8%) биләп тора. Катнаш урманнар өстенлек итә.

Кышкы чорның озынлыгы, күчү даталары арасында

көнлек уртача температура 00 стан соң, уртача 5,5 ай тәшкил итә (28.10-06.04).

Җәйге чорның озынлыгы уртача тәүлеклек һава температурасы +100С 4,5 айдан югарырак.

Һәр күчеш чорының (көз һәм яз) озынлыгы якынча 1 ай тәшкил итә. Көз өчен-ноябрь, яз өчен – апрель.

Метеостанция мәгълүматлары буенча уртача күпеллык еллык һава температурасы +3,9 0С тәшкил итә. еллык температура йөреше айлар буенча шактый җайлы күренә, чөнки аңа сусаклагыч йогынтысы тәэсир итә.

Иң салкын ай гыйнвар, уртача һава температурасы -11,1 0С.

Иң эссе айның (июль) уртача айлык максималь һава температурасы +24,5 0С тәшкил итә.

Салкын чор температурасы (җылыту чорының иң салкын өлеше уртача температурасы) -16,6 0С.

Җәйге максималь температура +38°ска кадәр җитә, ә торак территориясендә теркәлгән Температураның абсолют минимумы -36°СКА тигез.

Туфрак туңу куркынычы дәрәҗәсе буенча, сезонлы туңу зонасында зәгыйфь һәм практик яктан чиста булмаганнарга карый. Бу районда Балчыклы туфрак өчен сезонлы туңуның норматив тирәнлеге 1,61 м тәшкил итә. сууткәргеч челтәрләре траншеяләренең төбе 2 тирәнлектә урнашканлыгын исәпкә алып

2,5 м, бу туңу тирәнлегеннән түбәнрәк, челтәрләрнең туңу куркынычы юк.

1.1.1 Яңа Кармәт авыл җирлегенең су белән тәэмин итү системасы структурасы тасвирламасы.

Яңа Кармәт авыл җирлеге "Аксубай муниципаль районы "муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында" 2005 елның 31 гыйнварындагы 12-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына(2008 елның 19 ноябренә үзгәрешләр белән) ярашлы рәвештә оештырылган.

Яңа Кармәт авыл җирлеге составына әлеге законга ярашлы рәвештә керә: яңа Кармәт авыл җирлеге: яңа Кармәт авылы (административ үзәк), Яңа Дума, Рус Кармәт авыллары, Индустриаль бистәсе. Яңа Кармәт авыл җирлеге "Аксубай шәһәр тибындагы поселогы" муниципаль берәмлеге ,ельелкин, караса, Кривоозерский, Иске Кармәт, Иске Татар-Адам, Трудолюбов, Шәрбән авыл җирлекләре һәм Нурлат муниципаль районы белән чиктәш.

Яңа Кармәт авыл җирлегенең гомуми мәйданы 8520 га тәшкил итә, шул исәптән торак пунктларның мәйданы 329,79 га, шулардан: Яңа Кармәт авылы 92,97 га, Яңа Дума авылы 94,42 га, Рус Кармәт авылы 111,35 га, Индустриаль бистәсе 31,05.

Яңа Кармәт авыл җирлеге җирләре уңдырышлы. Климаты уртача дымлы. Умартачылык, терлекчелек һәм үсемлекчелек өчен шартлар бар.

Торак пунктта Яңа Дума урта гомуми белем бирү мәктәбе, 2 башлангыч мәктәп, 2 балалар бакчасы, 2 китапханәле авыл мәдәният йорты, китапханәле авыл клубы, 3 фельдшер-акушерлык пункты, 2 почта бүлекчәсе, «Сөт иле «агрофирмасы» ҖЧҖ Авыл хуҗалыгы предприятиесе, гаилә фермалары бар, «Татнефть» ААҖ нефть чыгару объектлары, ДДНГ урнашкан «Дума» Татех» ябык акционерлык җәмгыяте.

Яңа Кармәт авыл җирлегенең Татарстан Республикасының башка районнары һәм Россия төбәкләре белән транспорт элемтәсе хәзерге вакытта төбәк һәм федераль автомобиль юллары аша башкарыла.

Яңа Кармәт авыл җирлеге үз эшчәнлеген Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлеге Советының 31.08.2010 ел, №19 карары белән кабул ителгән устав нигезендә алып бара .

Торак пункт территориясе йорт яны участоклары белән бер катлы төзелештән гыйбарәт.

Торак пунктны, агросәнәгать комплексы предприятиеләрен су белән тәэмин итү чыганагы буларак, каптаж ярдәмендә артезиан сулары кулланыла. Су белән тәэмин итү ихтыяҗлары өчен җир өстендәге Чыганаклар (елгалар, күлләр) аларның пычрануы аркасында кулланылмый.

Халыкның барлык хуҗалык-эчү су белән тәэмин ителеше, авыл хуҗалыгы һәм сәнәгать предприятиеләрен техник су белән тәэмин итү җир асты суларын куллануга нигезләнгән.

Хәзерге вакытта торак пункт территориясендә хуҗалык-эчү һәм янгынга каршы су белән тәэмин итүнең төп чыганаклары булып артезиан сулары тора. Су алу

корылмалары составына: су кабул итү корылмалары белән берләштерелгән 1 нче күтәрү насос станциясе, су күтәрү манарасы һәм суүткәргеч челтәрләре керә.

Яңа Кармәт авыл җирлеге территориясендә халыкны су белән тәэмин итү өчен 3 артезиан скважинасы бар, аларның һәрберсенең якынча куәте 120 м3/көн. Чыганаклар эцв 6-6,5-85 маркалы суга батыру насослары белән җиһазландырылган.

Су әзерләү һәм су чистарту юк, кулланучыларга башлангыч (табигый) су бирелә, сыйфат ягыннан яхшы сыйфатлы артезиан скважиналарыннан су, химик бактериологик күрсәткечләр буенча СанПиН таләпләрен канәгатьләндерә 2.1.4.1074-01 эчәр су. Эчәрлек су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системаларының су сыйфатына гигиена таләпләре.Контролькачество 1 нче таблицада китерелә.

1 нче Таблица скважиналарның характеристикасы

№ п п	Торак пунктның атамасы	Чишмәләр саны, шт.	Скважиналар саны,шт	Эшчәнлек, м3/көн	ЗСО булу, шт.	ВБ / капчык саны,шт.	Суүткәргеч челтәрләре, км	Алыштырылырга тиешле челтәрләрнең Прот-ты, км
	Яңа Кармәт авыл җирлеге	**-**	**3**	**490**	**-**	**4**	**16,4**	**5,8**
	Яңа Кармәт	-	1	60	1	1	6,1	0
	Яңа Дума	-	1	210	-	1	5,8	3,5
	Рус Кармәте	-	1	180	-	2	4,5	2,3
	Индустриаль	1	-	40	-	-	-	-

Яңа Кармәт су алу беренче билбауның санитар саклау зонасы белән тәэмин ителгән, аның күләме 60 х 60 м тәшкил итә.СП 31.13330.2012 су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар (СНиП 2.04.02 актуальләштерелгән редакциясе).-84*) Россия Федерациясе Төбәк үсеше министрлыгының 2011 елның 29 декабрендәге 635/14 номерлы боерыгы.

1 нче күтәрү насос станциясе биргән һәм кулланучылар тарафыннан сарыф ителгән Су чыгымнарын көйләү өчен яңа Кармәт торак пунктында 50 м3 сыйдырышлы Су күтәрү манарасы хезмәт итә, яңа Дума һәм рус Кармәт торак пунктларында 25 м3 сыйдырышлы Су күтәрү манаралары хезмәт итә.

Яңа Кармәт авылы

Суүткәргеч системасы, хуҗалык-эчү һәм янгынга каршы ихтыяҗларны канәгатьләндерүне исәпкә алып, артезиан скважинасыннан һәм су күтәрү манарасыннан тора. Артезиан скважинасыннан су насос белән артезиан скважинасыннан биеклектә урнашкан су күтәрү манарасына күтәрелә, манарадан су суүткәргечкә керә.

Су белән тәэмин итү челтәрләренең характеристикасы

Диаметры 100 мм булган полиэтилен торбалардан салынган суүткәргеч челтәрләренең озынлыгы 6,2 км.

Яңа Дума авылы

Сууткәргеч системасы, хуҗалык-эчү һәм янгынга каршы ихтыяҗларны канәгатьләндерүне исәпкә алып, артезиан скважинасыннан һәм су күтәрү манарасыннан тора. Артезиан скважинасыннан су насос белән артезиан скважинасыннан биеклектә урнашкан су күтәрү манарасына күтәрелә, манарадан су сууткәргечкә керә.

Су белән тәэмин итү челтәрләренең характеристикасы

Диаметры 100 мм булган полиэтилен торбалардан салынган сууткәргеч челтәрләренең озынлыгы 3,8 км.

Диаметры 60 мм булган полиэтилен торбалардан салынган сууткәргеч челтәрләренең озынлыгы 0,8 км.

Диаметры 100 мм булган Асбест торбалардан салынган сууткәргеч челтәрләренең озынлыгы 1,2 км.

Рус Кармәте авылы

Сууткәргеч системасы, хуҗалык-эчү һәм янгынга каршы ихтыяҗларны канәгатьләндерүне исәпкә алып, артезиан скважинасыннан һәм су күтәрү манарасыннан тора. Артезиан скважинасыннан су насос белән артезиан скважинасыннан биеклектә урнашкан су күтәрү манарасына күтәрелә, манарадан су сууткәргечкә керә.

Су белән тәэмин итү челтәрләренең характеристикасы

Диаметры 100 мм булган полиэтилен торбалардан салынган сууткәргеч челтәрләренең озынлыгы 3,3 км.

Диаметры 100 мм булган чугун торбалардан салынган сууткәргеч челтәрләренең озынлыгы 11,2 км.

Сууткәргеч челтәрләре схемасы см **1,2 кушымтада**

1.1.2 су белән тәэмин итү системаларының эшчәнлеген тасвирлау.

Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлеген су белән тәэмин итү һәм су чыгару схемасында түбәндәге терминнар һәм билгеләмәләр кулланыла:

сууткәргеч су үткәрү корылмасы, суны куллану урынына үткәрү (бирү) өчен корылма;

“ су белән тәэмин итү чыганагы " су белән тәэмин итү өчен кулланыла торган су объекты яки җир асты сулары ятмасы;

"хисапланган су чыгымнары" нормативлар таләпләренә ярашлы рәвештә билгеләнгән төрле су белән тәэмин итү төрләре өчен су чыгымнары;

"су чыгару системасы" - су кабул итү җайланмалары, квартал эчендәге челтәрләр, коллекторлар, насос станцияләре, торба үткәргечләр, чистарту корылмалары, чистартылган агымны әйләнә-тирә мохиткә чыгару өчен корылмалар җыелмасы;

"предприятие эшчәнлеге зонасы" (эксплуатация зонасы) - су белән тәэмин итү һәм (яки) ташландык суларны агызуны гамәлгә ашыручы оешманың су белән тәэмин итү һәм (яки) ташландык суларны агызу системалары объектлары урнашкан зоналарны, шулай ук аның абонентлары (кулланучылары)объектлары урнашкан зоналарны үз эченә алган территория;

"су белән тәэмин итү объектының эш зонасы (технологик зонасы)» сууткәргеч челтәренең өлеше, аның чикләрендә корылма кулланучыларга кирәкле су чыгымнарын биргәндә басымның норматив кыйммәтләрен тәэмин итә ала;

"канализация зонасы (канализация бассейны)

чистарту корылмасы яки турыдан - туры чыгару канализация челтәренең өлеше, аның чикләрендә корылма (туры чыгару) агынты суларны кабул итүне һәм/яки чистартуны тәэмин итә ала;

"су белән тәэмин итү һәм су чыгару схемасы" график күрсәтү элементлары һәм исәпләнгән вакытка су белән тәэмин итү һәм су чыгару системаларының торышы һәм үсеш перспективалары турында тулы берсүзсез текст тасвирламасы җыелмасы;

"инженерлык инфраструктурасы схемасы" - исәпләнгән вакытка инженерлык инфраструктурасының торышын һәм үсеш перспективаларын график рәвештә күрсәтү һәм берсүзсез текст белән тасвирлау җыелмасы.

1.1.3 су ресурсларының торышы

Су белән тәэмин итү чыганакларының кыскача характеристикасы

Яңа Кармәт авыл җирлеге торак пунктларын су белән тәэмин итү җир асты суларын куллануга нигезләнгән. Су белән тәэмин итү яңа Кармәт, Яңа Дума, Рус Кармәт авылларында урнашкан өч артезиан скважинасыннан башкарыла. Индустриаль бистәсендә су белән тәэмин итү чыганагы булып агып торган сулы чишмә хезмәт итә.

Бу су алу скважиналары өчен

гидрогеологик нәтиҗәләр һәм санитар саклау зоналарын оештыруның алдан нигезләмәләре бирелгән.

Җир асты суларының сыйфатын контрольдә тотуны Нурлат һәм Аксубай районнарындагы «ТРда Гигиена һәм эпидемиология үзәге» ФБУЗ филиалының аккредитацияләнгән сынау лабораториясе үзәге башкара. Суның сыйфаты органолептик, химик һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 таләпләренә туры килә (2 нче таблицаны карагыз).

Су сыйфатын лаборатор анализлау мәгълүматлары
2 нче Таблица.

№ п/п	Күрсәткечләр	Бердәм чара	Норматив СанПиН 2.1.4.1074-01	Тикшерену нәтиҗәсе			
				Яңа Кармәт	Яңа Дума	Рус Кармәте	Индустриаль
1	тирә-яктагы pH	Б. б.	6 - 9	7,8	7,6	8,1	7,8
2	Сульфатлар	мг / л	500,0	35,9	150,7	26,3	23,2
3	Хлоридлар	мг / л	350,0	20	19	7,5	6,6
4	Аммиак һәм тоз	мг / дм3	1,5	нет	0,05	аз 0,05	0,7
5	Нитратлар	мг / л	45,0	6,5	0,7	2,5	8,6
6	Нитритлар	мг / дм3	3,3	0,46	0,03	0,1	0,02
7	Перманганат	мг / л	5,0	0,48	0,4	0,32	0,4

	окислянучанлыгы						
8	Коры калдык	мг / л	1000,0	420	674,5	463	464
9	Тимер гомуми	мг / л	0,3	0,1	0,55	0,19	0,74
10	Гомуми катылык	Катылык дәрәҗәләре	7,0	5,1	8,4	7,5	10
11	Төс	Дәрәҗәләр	20,0	1,2	0,9	0,9	1
12	20градус 60 градус булганда ис	баллар	2 2	аз 2	аз 2	аз 2	аз 2
13	Тәм	баллар	2	0	аз 2	аз 2	2
14	Томанлылык	баллар	1,5	0,52	0,58	0,35	0,41

Авыл җирлеге территориясендәге җир өсте сулары бары тик җитештерү су белән тәэмин итү, хуҗалык-көнкүреш ихтыяҗлары, авыл хуҗалыгы су белән тәэмин итү өчен генә кулланыла.

Су объектларында су сыйфаты атмосфера явым-төшемнәре, предприятиеләрнең чистартылмаган агынты сулары, торак пунктлар, авыл хуҗалыгы җирләре территориясеннән җир өстендәге агым, шулай ук туфрак эрозиясе тәэсирендә формалаша.

Авыл җирлеге чикләрендәге елгаларның төп пычратучылары булып авыл хуҗалыгы җитештерү объектлары һәм халыктан барлыкка килгән агынты сулар тора.

Авыл хуҗалыгы предприятиеләренең эрозиягә каршы агротехник чараларны үтәмәве дә елгаларны пычратуга китерә

туфракны эшкәртү, су объектларына якын җирләрне эшкәртү, минераль ашламалар һәм пестицидларны нигезсез югары дозада кертү. Яңгырлар һәм язгы ташкын вакытында туфрак, тирес массасы, ягулык-майлау материаллары, нефть продуктлары юыла, бу елгаларның санитар хәлен начарлата.

Җир өстендәге һәм җир астындагы суларны пычратуда халыктан барлыкка килгән агынты сулар зур роль уйный, чөнки авыл җирлегенең торак пунктларында үзәкләштерелгән канализация системасы һәм чистарту корылмалары юк. Канализация булмау сәбәпле, халыктан агынты суларны кабул итүчеләр булып чокырлар, рельефның түбәнәйтелгән участоклары, кечкенә елгалар хезмәт итә. Яңгыр агымнарын кабул итүчеләр булып җир өстендәге су объектлары тора.

Җир өсте суларын пычратуның потенциаль чыганагы булып каты көнкүреш калдыклары чүплекләре тора ала, чөнки алар калдыкларны куркынычсыз саклауны тәэмин итми. Нәтиҗәдә, су басу һәм су басу вакытында, шулай ук җир асты сулары системасы аша көнкүреш калдыкларының таркалу продуктлары җир өстендәге су объектларына эләгергә мөмкин.

Әмма иң мөһим пычрану чыганаклары булып Кармәт, Шәрбән елгалары бассейнында урнашкан нефть һәм газ чыгару комплексы объектлары тора. Коррозия, төзелеш техникасы бәрелү, технологик һәм төзелеш дефектлары нәтиҗәсендә бораулау җайланмаларында аварияләр җир өсте суларының нефть белән пычрануының иң типик сәбәпләре булып тора. Җир өсте су ресурсларының торышын тасвирлап, күлләрнең экологик торышын билгеләп үтәргә кирәк, чөнки соңгы елларда күлләрнең табигый үсү һәм сазлану процессы территорияне интенсив

авыл хуҗалыгы файдалануы, беренче чиратта, терлекләр көтүе һәм яр буе территорияләрен суыртү белән күп тапкырлар көчәйтелгән.

Авыл җирлегендә җир өсте суларын саклау өлкәсендә төп проблема булып су саклау зоналары режимын үтәмәү тора. РФ су кодексы таләпләрен бозып, җир өстендәге су объектларының су саклау зоналарында авыл җирлеге торак пунктларының, авыллар янындагы каты көнкүреш калдыклары чүплекләренең канализацияләнмәгән торак төзелеше урнаштырылган.

1.2 су кулланунының булган баланслары

Су куллану кулланучыларның барлык төрләре буенча билгеләнгән: халык саны, терлекчелек фермаларында һәм комплексларында хайваннарны тотуга су чыгымнары, йорт яны участокларын сугару, янгын сүндерү.

Халыкны су белән тәэмин итү күбесенчә су бүлү колонкалары аша башкарыла

Халыкның хуҗалык-эчү ихтыяҗларына су чыгымы

халык саны белән пропорциональ һәм биналарның төзекләндерү дәрәҗәсенә бәйле.

Исәпкә алынмаган чыгымнар терлекчелек фермаларында һәм комплексларында хайваннарны тоту өчен су чыгымнарын үз эченә ала.

3 нче Таблица. Яңа Кармәт авыл җирлегенең су куллану таблицасы.

1 чиратка су чыгымын исәпләү (2020 ел)

№ п/п	Торак пунктның атамасы	Коммуналь сектор халык саны/уртача тәүлеклек чыгым, куб. м./көн					Көнлек Макс м3.көнене	Исәпкә алынмаган чыгымнар м3./көн (15%)	Су сибү, м3.көнене	Янгын сүндерү, м3.көнене	Хайваннар секторы, м3.көнене	Җитештерү секторы, м3.көненә	Барлыгы, м3.көнене	Көнлек Макс, м3.көнене
		(1)	(2)	(3)	(4)	Всего								
1	Яңа Кармәт	16/2,06	98/17,2	213/27,14	26/2,3	252/49	58,82	7,35	19,62	54	-	-	129,99	139,8
2	Яңа Дума	23/2,15	286/23,5	315/38,1	58/1,55	435/65,3	78,38	9,80	26,1	54	19,8	-	175,03	188,1
3	Рус Кармәте	15/2,2	96/17,1	216/28,16	21/2,34	266/48,6	58,26	7,28	19,44	54	25,7	-	154,98	165
4	Индустриаль	12/0,1	36/0,6	35/0,72	10/0,08	38/1,5	1,82	0,23	2,28	54	8,28	-	66,31	66,6

Су чыгымын исәпләнгән вакытка (2035 ел)исәпләү

№ п/п	Торак пунктның атамасы	Коммуналь сектор халык саны/уртача тәүлеклек чыгым, куб. м./көн					Көнлек Макс м3.көнене	Исәпкә алынмаган чыгымнар м3./көн (15%)	Су сибү, м3.көнене	Янгын сүндерү, м3.көнене	Хайваннар секторы, м3.көнене	Җитештерү секторы, м3.көненә	Барлыгы, м3.көнене	Көнлек Макс, м3.көнене
		(1)	(2)	(3)	(4)	Всего								
1	Яңа Кармәт	12/1,86	89/15,2	201/23,14	21/2,2	212/42,4	50,92	6,36	16,2	54	-	-	118,9	127,5

2	Яңа Дума	19/2,18	274/24,1	298/39,1	51/1,12	386/66,5	79,83	9,98	25,32	54	19,8	-	175,64	188,9
3	Рус Кармәте	11/1,96	91/15,1	202/23,6	18/1,34	218/42	50,36	6,30	16,02	54	25,7	-	143,98	152,4
4	Индустриаль	6/0,08	19/0,35	21/0,4	8/0,07	23/0,9	1,1	0,14	1,38	54	8,28	-	64,72	64,9

Терлекчелек фермаларында һәм комплексларында хайваннарны һәм кошларны тотуга су чыгымнары РФ Авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек министрлыгы тарафыннан эшләнгән һәм расланган ВНТП-н-97 технологик проектлауның ведомство нормаларына ярашлы кабул ителгән һәм:

сыерлар өчен (Яшьләр) 30 л/көн,
сыерлар өчен (сөтле) 100 л/көн,
сыерлар өчен (итле) 55 л/көн,
дуңгызлар өчен 25 л/көн,
сарыклар өчен 5,5 л/көн,
атлар өчен 60 л/көн,
йомырка токымлы тавыклар 0,31 л/көн,
ит токымлы тавыклар 0,36 л/көн,
- чебиләр - 0,27 л/көн,
казлар 1,68 л/көн.

Хисап чыгымнары
Гомуми су куллану хуҗалык өчен су чыгымнарын үз эченә ала-
торак һәм җәмәгать биналарында эчү ихтыяҗлары, тышкы
янгын сүндерү, урамнарны һәм яшеллекләрне сугару.

СНиП 2.04.02-84* п.2.1 буенча кабул ителгән биналарны (санитар-техник җиһазларны) төзекләндерү дәрәҗәсенә һәм су куллануның тәүлеклек һәм сәгать тигезсезлеге коэффициентларына бәйле рәвештә, халыкның хуҗалык-эчү ихтыяҗларына исәпләнгән Су чыгымнары бер кешегә су куллану нормаларыннан чыгып исәпләнә. Аерым су куллану җәмәгать биналарында хуҗалык-эчү һәм көнкүреш ихтыяҗларына су чыгымнарын үз эченә ала.

Торак пунктта тышкы янгын сүндерүгә су чыгымы нормасы һәм бер үк вакытта янгыннар саны 5 СНиП 2.04.02-84* таблицасы нигезендә кабул ителгән. Янгынны сүндерү вакыты 3 сәгать. 8.13130.2009 елгы мәгълүматларга караганда, 50 кешедән азрак кеше яшәгәндә янгын сүндерү каралмаган.

Урамнарны һәм яшеллекләрне сугару өчен су куллану нормасы СНиП 2.04.01-85* 3 нче таблица 1 нче искәрмә буенча кабул ителгән һәм 1 кешегә 60 л/көн тәшкил итәчәк.

Янгынга каршы чаралар

Янгын сүндерү су күтәрү манараларыннан каралган.

Тышкы янгын сүндерүгә исәпләнгән су чыгымы 5 л/с;

Эчке янгын сүндерүгә исәпләнгән су чыгымы 2.5 л/с.

Торак пунктта тышкы янгын сүндерүгә су чыгымы нормасы һәм бер үк вакытта янгыннар саны 5 СНиП 2.04.02-84* таблицасы нигезендә кабул ителгән. Янгынны

сүндерү вакыты 3 сәгать. 8.13130.2009 елгы мәгълүматларга караганда, 50 кешедән азрак кеше яшәгәндә янгын сүндерү каралмаган.

1.3 су белән тәэмин итү өлкәсендә коммуналь ресурсларны перспективалы кулану

Торак инфраструктурасын үстерү буенча барлык чаралар

Яңа Кармәт авыл җирлеге хисапларга һәм чараларга ярашлы рәвештә Аксубай муниципаль районының территориаль планлаштыру схемалары каралган.

2030 елга кадәрге чорда су белән тәэмин итү һәм су чыгару системаларын үстерү төзелә торган территориянең зурлыгын арттыруны һәм халыкның тормыш сыйфатын яхшыртуны исәпкә ала.

4 нче Таблица. Яңа Кармәт авыл җирлеге халкының саны турында мәгълүматлар

Халык саны фаразы

Яңа Кармәт авыл Җирлеге, Кеше

Исеме	**2020 ел.**	**2035 ел.**
Яңа Кармәт авыл җирлеге	**991**	**839**
Яңа Кармәт авылы	252	212
Яңа Дума Авылы	435	386
Рус Кармәте авылы	266	218
Индустриаль бистәсе	38	23

№ пп	Территориянең атамасы	Хәзерге хәле (2015 ел))		Беренче чират (2020 ел)		Хисап срогы (2030 ел))	
		Халык саны(кеше)	Торак фонды (мең кв. м)	Халык саны(кеше)	Торак фонды (мең кв. м)	Халык саны(кеше)	Торак фонды (мең кв. м)
8	Яңа Кармәт авыл җирлеге	***1 042***	***27,02***	***991***	***27,43***	***839***	***27,79***
	Яңа Кармәт Авылы	289	8,64	252	7,98	212	7,64
	Яңа Дума Авылы	430	1,38	435	0,93	386	0,65
	Рус Кармәт Авылы	278	10,26	266	10,61	218	11,94
	Индустриаль бистәме	44	6,74	38	7,91	23	7,56

Су белән тәэмин итү системасын проектлаганда кулланучылар өчен кирәкле су чыгымы билгеләнә. Халыкның хуҗалык-эчү ихтыяҗларына су чыгымы торак пунктны һәм торак төзелеш районын санитар-техник төзекләндерү дәрәҗәсенә бәйле.

1.4 су белән тәэмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча тәкъдимнәр

Су белән тәэмин итүне үстерүнең төп юнәлешләре Яңа Кармәт авыл җирлеге халкын эчәр сыйфатлы су белән өзлексез тәэмин итү, системаларның ышанычлылыгын арттыру, челтәрләрдә аварияләр санын киметү, челтәрләрнең үткәрү сәләтен арттыру, су югалтуларын киметү.

Сyүткәргеч челтәрләрен торак пунктның бөтен территориясен 100% каплату өчен карарга кирәк.

Су куллануны арттыру уңайлы һәм халыкның имин яшәве.

Хәзерге вакытта дәүләт программалары эшләнгән:

Халыкны чиста эчәр су белән тәэмин итү өчен «Чиста су» дәүләт программасы.

Программага кертелгән чараларны үтәү су белән тәэмин итү секторында нәтиҗәле идарә итү системасын булдырырга мөмкинлек бирәчәк:

- шәхси инвестицияләрне һәм инвестиция фондлары механизмын финанслау нигезендә озак вакытлы финанслауны тәэмин итү һәм шәхси инвестицияләрне җәлеп итү;

- Ватан инновацион җиһазлары җитештерүне стимуллаштыру;

- су белән тәэмин итү секторында төбәк һәм җирле программаларны гамәлгә ашыру;

- җитештерүне стимуллаштыру буенча чараларны гамәлгә ашыру

су белән тәэмин итү өлкәсендә инновацион Ватан җиһазлары;

- иң мөһимнәрен чиста эчәр су белән тәэмин итү программаларын гамәлгә ашыру социаль инфраструктура объектлары.

Торак пунктны үстерү концепциясен гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге чараларны үтәү күздә тотыла:

1.эчә торган су сыйфатын көйләү, шул исәптән беренче чиратта суны зарарсызландыру, тимерсезләндерү, деманганацияләү һәм йомшарту;

2. су белән тәэмин итү челтәрләрен реконструкцияләү һәм алмаштыру

2020 елга кадәр заманча технологияләр нигезендә заманча материаллар;

3. су белән тәэмин итү челтәрләрен төзү заманча технологияләр нигезендә заманча материаллар 2030 елга кадәр;

4. Су күтәрү манараларын һәм артезиан манараларын исәпкә алу приборлары белән җиһазландыру скважиналар, диспетчеризация системасын кертү.

1.5. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә капиталь кертемнәрне бәяләү

Инвестицион-төзелеш комплексы эшли торган заманча базар шартларында чыгымнарның теге яки бу төрләрен нормалаштыруга карашларда төп үзгәрешләр булды, төзелеш өлкәсендә икътисади нигез үзгәрде.

Хәзерге вакытта төзелеш бәясен билгеләү өчен күп төрле ысуллар һәм алымнар бар, бәяләрнең үзгәреше һәм аларның төрлелеге эшнең бу этабында кирәкле чыгымнарны тулы күләмдә төгәл билгеләргә мөмкинлек бирми.

Шуңа бәйле рәвештә, проектлауның алга таба стадияләрендә төзелә торган объектның җирле шартларын һәм конкрет үзенчәлекле функцияләрен өйрәнү нигезендә төзелеш параметрларын җентекләп төгәлләү таләп ителә.

Капиталь төзелеш объектларының проект документациясен эшләү бәясе «төзелеш өчен проект эшләренә база бәяләре белешмәләре» нигезендә билгеләнгән (коммуналь инженерлык биналары һәм корылмалары, су белән тәэмин итү һәм канализация объектлары). Проект эшләренең база бәясе (2001 елның 1 гыйнварына) проектлана торган объектларның төп натураль күрсәткечләренә бәйле рәвештә билгеләнә һәм төзелеш өчен проект эшләренең бәясен билгеләү вакытына инфляция процессларын чагылдырган коэффициентка тапкырлап, агымдагы бәяләр дәрәҗәсенә китерелә. Россия Федерациясе Төбәкләр үсеше министрлыгы.

Биналар һәм корылмалар төзүнең якынча бәясе аналог-объектлар проектлары, кабатлау проектлары каталоглары буенча билгеләнгән социаль һәм инженерлык объектларын төзү өчен кулану инфраструктура, төзелеш бәясе нормативлары

2012 елда РФ Төбәк үсеше министрлыгы тарафыннан чыгарылган ФЕР җыентыклары буенча 2001 елгы бәяләрдә һәм нормаларда, шулай ук 1969 елгы бәяләрдә һәм нормаларда УПВС җыентыкларын кулланып кулланыла. Эшләр бәясе 2013 ел бәяләренә түбәндәге коэффициентлар белән яңадан исәпләнгән: - СССР төзелеш эшләре буенча дәүләт комитетының 11.05.1983 елгы 94 номерлы карары; - СССР төзелеш эшләре буенча дәүләт комитетының 06.09.1990 елгы 14-Д номерлы хаты; - РСФСР төзелеш эшләре буенча дәүләт комитетының 24.09.1990 елгы 15-149/6 номерлы хаты; - no 2836-ИП/12/ГС 03.12.2012 ел Россия Федерациясе Төбәк үсеше министрлыгы; Россия Федерациясе Төбәк үсеше министрлыгының 05.10.2011 елгы 21790-ак/д03 номерлы хаты.

Чараларның исәпләнгән бәясе күрсәтмәләргә ярашлы рәвештә 2020 һәм 2030 елларга кадәр индекс-дефляторларны исәпкә алып, су белән тәэмин итү һәм су чыгару схемасында китерелгән реализация этаплары буенча китерелә.

РФ Икътисади үсеш министрлыгы 21790-АК/Д03 номерлы 05.10.2011 елгы хат бәяләр индекслары һәм бәяләрне фаразлау өчен индекс-дефляторлар турында.

Проектлауның төрле этапларында бәяләрне билгеләү төрле методикалар белән башкарылырга тиеш. Проектка кадәрге стадиядә инвестицияләрне нигезләгәндә төзелешнең алдан (хисап) бәясе билгеләнә. Бу этапта проект юк, шуңа күрә ул бик зур күрсәткечләр буенча төзелә. Мондый күрсәткечләр булмаса, аналог объектларның бәясе турында мәгълүмат кулланылырга мөмкин. Капиталь төзелеш объектларына эш документациясен эшләгәндә проект-смета документациясен төзү юлы белән бәяне төгәлләү кирәк. Бәя проектлауның һәр стадиясендә билгеләнә, шуңа бәйле рәвештә аның этаплап детальләшүе һәм төгәлләнүе тәэмин ителә. Шулай итеп, Төп бәяләр проект документациясен эшләү һәм төзелешкә килешү бәяләрен формалаштыру максатыннан билгеләнә.

Хисапларда исәпкә алынмаган:

- дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләрен һәм күчемсез милекне резервлау һәм сатып алу бәясе;

төзелеш территорияләрендә топография-геодезия һәм геологик эзләнүләр үткәрү бәясе;

төзелеш территорияләрендәге биналарны һәм корылмаларны сүтү һәм сүтү буенча чаралар бәясе;

- булган объектларны реконструкцияләү буенча чараларның бәясе;

кирәкле җиһазлар белән җиһазландыру һәм янәшәдәге территорияне төзекләндерү;

- төзелеш территориясенең үзенчәлекләре.

Хисаплау нәтиҗәләре (эшләр бәясенең җыелма ведомосы)

3 нче кушымта.

2 нче бүлек. Суны чистарту схемасы.

2.1 Яңа Кармәт авыл җирлегенең су чыгару өлкәсендәге хәзерге урыны.

Хәзерге вакытта яңа Кармәт авыл җирлеге территориясе канализацияләнмәгән. Торак пунктларның үзәкләштерелгән көнкүреш һәм җитештерү агынты сулары юк. Халык җитәрлек дәрәҗәдә гидроизоляция булмаган, территориянең пычрануына китергән, выгреблар яки ишегалды бәдрәфләре белән файдалана.

Торак пункт территориясендә яңгыр канализациясе юк. Яңгыр һәм эрегән суларны читкә чыгару көйләнми һәм булган рельефның түбәнрәк урыннарына башкарыла.

2.2 проект тәкъдимнәре

Халыктан су чыгару нормалары СП 32.13330.2012 канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар су куллану нормаларына тиң кабул ителә, янгын запасын торгызу һәм территорияне сугару өчен су чыгымнарын исәпкә алмыйча, тәүлеклек тигезсезлек коэффициентын исәпкә алып.

Су белән тәэмин итү планында әйтелгәннәрдән чыгып, әйләнешле су белән тәэмин итү системаларын кертү, агып чыкмый торган производстволар һәм суны саклый торган технологияләр булдыру хисабына су чыгаруны киметү буенча чаралар үткәрүне күздә тотарга кирәк.

Кече торак пунктларда үзәкләштерелгән системалар төзү икътисади яктан отышлы түгел:

1. 1 м3 агымны чистартуның артык зур үзкыйммәте аркасында;
2. төзелешнең тыгызлыгы аз булу сәбәпле;
3. җирлекнең катлаулы рельефы аркасында.

Торак пунктлар төрле модификацияләрдә хуҗалык көнкүреш агынтыларын биологик һәм тирән чистартуның автоном җайланмалары белән җиһазландырыла ала, атап әйткәндә:» ЮБАС "җитештерүчәнлеге 1-20М3/көн," ТОП-AS-БИОКСИ " җитештерүчәнлеге 1-50 м3/көн, с

чистартылган агынты суларны утратавыш кавитация блоклары урнаштыру белән зарарсызландыру. Чистарту һәм зарарсызландыру нәтиҗәсендә барлыкка килгән агынты сулар шәхси йорт хуҗалыгының территориясен сугару өчен кулланыла яки су агымына, ә актив ләм һәм ултырма компостлау өчен, соңыннан туфракка ашлама буларак кертелә.

Торак пунктлар һәм җитештерү мәйданчыклары территориясеннән яңгыр һәм кар суларын чистарту ачык каналлар һәм лоткалар системасы белән башкарылачак.

1.2 нче кушымта

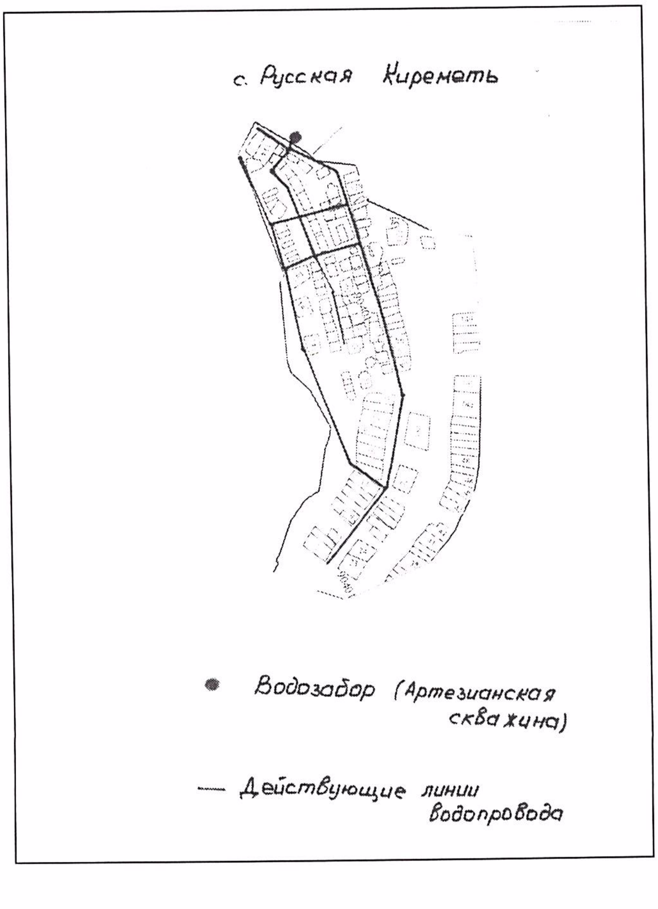

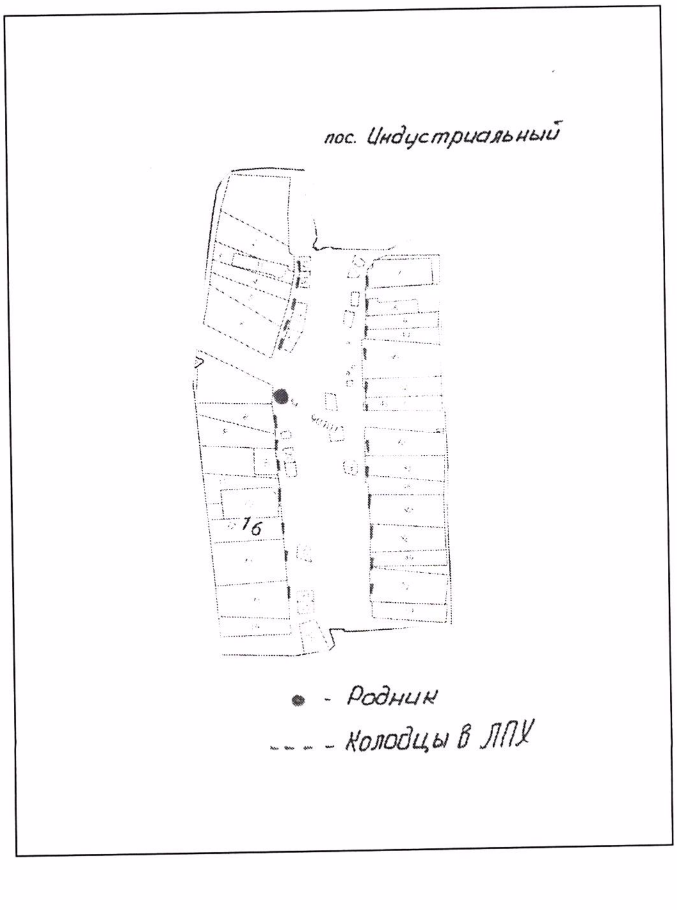

3 нче кушымта
Программа чаралары исемлеге

№ п/п	Объектларның атамалары	Егәрлек	Чараның төре	Чара составы	Гамәлгә ашыру вакыты		Әһәмият	Урнаштыру	СМР бәясе тек. бәяләр (млн. сум))
					Баш	Ахыры			
Яңа Кармәт авыл									
1	Яңа Дума авылында су белән тәэмин итү челтәрләрен реконструкцияләү	4 км	реконструкция	реконструкция	2020	2030	МП	Яңа Дума авылы	**6**
2	Рус Кармәте авылында су белән тәэмин итү челтәрләрен реконструкцияләү һәм алыштыру	2,5 км	реконструкция	реконструкция	2017	2022	МП	Рус Кармәте авылы	3,75
	Индустриаль бистәсендә сууткәргечләр төзү	1,2 км	төзелеш	төзелеш	2020	2030	МП	Индустриалж бистәсе	3,6